

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Черкаської
медичної академії

Губенко Інна Інна ГУБЕНКО

18 квітня 2026р.

ПОЛІТИКА

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ В КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ЧЕРКАСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ АКАДЕМІЇ

Положення розглянуто

та схвалено Вченою радою

Черкаської медичної академії

Протокол № 12 від 28 квітня 2026р.

Голова Вченої ради *Губенко Інна* Інна ГУБЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Голова Студентської ради

Вену Віталій Віталій СИНІЛЬНИК

Введено в дію наказом ЧМА

від 29.04.2026 № 47

2 01 вересня 2026р.

Розробники:

Олександра Шевченко – кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-методичної роботи Черкаської медичної академії

Інна Маруш – доктор філософії, доцент, проректор з навчальної роботи Черкаської медичної академії

Ірина Василенко – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін Черкаської медичної академії

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ця політика використання генеративного штучного інтелекту (ШІ) в кваліфікаційних роботах (КР) здобувачів освіти в Черкаській медичній академії визначає правила та етичні принципи щодо використання технологій ШІ авторами кваліфікаційних робіт задля забезпечення високих стандартів етики та відповідальності у роботі з науковими матеріалами.

Політика використання генеративного ШІ в кваліфікаційних роботах здобувачів освіти в Черкаській медичній академії розроблена відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», «Рекомендацій щодо відповідального використання ШІ у закладах вищої освіти» Міністерства освіти і науки та Міністерства цифрової трансформації України, «Положення про використання штучного інтелекту в Черкаській медичній академії», «Положення про академічну доброчесність в Черкаській медичній академії»

Черкаська медична академія підтримує раціональне використання інструментів ШІ, зокрема при підготовці КР, за умови врахування важливих аспектів їх використання, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності.

Законом України «Про академічну доброчесність» введено нове поняття: «недоброчесне використання результатів штучного інтелекту» та віднесено його до окремого виду порушення академічної доброчесності, нарівні з плагіатом і фальсифікацією даних. Ключовою ознакою порушення є подання ШІ-згенерованого тексту як власного без декларування. Використання ШІ для пошуку інформації з подальшою перевіркою автором або редагування власного тексту – НЕ є порушенням.

ПРОЗОРІСТЬ ТА ЕТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШІ

Ми підкреслюємо важливість етики у використанні ШІ в процесах, пов'язаних з підготовкою кваліфікаційних робіт. Якщо автори використовують ШІ для написання КР, вони повинні дотримуватися наступних принципів:

- **Прозорості:** якщо частини КР були створені за допомогою ШІ, це повинно бути чітко вказано в матеріалі, щоб уникнути введення в оману. Автори зобов'язані декларувати використання ШІ в КР, зазначаючи у відповідному розділі або в супровідних зауваженнях, які інструменти використовувались (ChatGPT, Claude, Gemini тощо), для яких завдань і на якому етапі.

- **Етичного використання та особистої відповідальності:** ШІ не має замінювати реальну оцінку чи аналітичну роботу людини. Усі значущі наукові

рішення мають бути результатом людського аналізу. Усі частини, написані за допомогою ШІ, мають бути перевірені та відредаговані автором особисто.

- **Коректності та чесності:** автори повинні гарантувати, що використовувані інструменти ШІ не намагаються маніпулювати результатами наукового дослідження.

- **Конфіденційності та захисту даних:** наголошуємо на важливості захисту конфіденційної інформації та персональних даних, незалежно від того, чи використовуються технології ШІ. Якщо під час роботи з науковими матеріалами використовуються інструменти ШІ, всі користувачі зобов'язані дотримуватись стандартів конфіденційності та не порушувати права інших авторів.

При підготовці КР дозволено:

- використовувати ШІ для пошуку та систематизації інформації – з власною верифікацією кожного джерела;
- просити ШІ пояснити складні концепції або методологічні підходи;
- отримувати від ШІ коментарі до власного тексту: граматики, логіки, структура;
- створювати графічні матеріали, такі як зображення, діаграми, а також покращувати якість і стиль наявних візуальних елементів;
- використовувати ШІ для перекладу або адаптації цитат з іноземних джерел;
- генерувати дослідницькі гіпотези – з подальшим власним науковим аналізом.

При підготовці КР заборонено:

- подавати ШІ-текст як власний без декларування;
- генерувати розділи кваліфікаційної роботи (огляд літератури, методологію, аналіз) і вставляти «як є»;
- використовувати ШІ для генерації наукових висновків без їх власної верифікації;
- посилаючись на джерела, згенеровані ШІ, не перевіряючи їх існування – ризик «галюцинацій».

У разі дозволеного використання ШІ позначити використання за такою схемою:

- а) назва інструменту ШІ;
- б) дата запиту й отримання результату генерування (якщо це одна й та сама дата, вказується один раз);
- в) текст запиту;

- г) тип отриманого результату (наприклад: текст, код, ідеї, зображення тощо);
- д) короткий опис того, як саме був використаний результат генерації в роботі;
- е) покликання на інструмент ШІ.

ПРИКЛАДИ ПОЗНАЧЕННЯ

Для робіт чи частин робіт, виконаних українською мовою:

«[ChatGPT (31.05.2024). Запит: «Опиши основні принципи сталого розвитку». Тип результату: текст. Використано для формування початкового огляду теми. <https://chat.openai.com>]».

Для робіт чи частин робіт, виконаних англійською мовою:

«[ChatGPT (31.05.2024). Prompt: “Describe the basic principles of sustainable development”. Generation result type: text. Used for: forming an initial overview of the topic. <https://chat.openai.com>]».

У разі використання кількох запитів або інструментів ГШІ, кожен випадок використання має бути позначений окремо.

ООНОВЛЕННЯ ПОЛІТИКИ

Черкаська медична академія постійно моніторить розвиток технологій ШІ і буде оновлювати цю політику відповідно до змін у законодавстві та етичних нормах. Усі зміни будуть оприлюднені шляхом зміни даного документа, і виконавці та керівники кваліфікаційних робіт повинні ознайомитися з оновленими умовами.